

PREZES
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
lek. Łukasz Jankowski

PNRL.183.1.2023.ŻK
PNRL.KW-00074.2023

Warszawa, dnia 7 sierpnia 2023 r.

Pan
Jan Nowak
Prezes
Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Szanowny Panie Prezesie

Działając w imieniu Naczelnej Rady Lekarskiej niniejszym zgłaszam zawiadomienie o naruszeniu przepisów dotyczących ochrony danych osobowych przez pana Adama Niedzielskiego – Ministra Zdrowia.

W dniu 4 sierpnia 2023 r. pan Adam Niedzielski opublikował na swoim profilu na portalu X (dawniej: twitter) wpis o następującej treści:

„Lek. Piotr Pisula, szpital miejski w Poznaniu wczoraj w @FaktyTVN „żadnemu pacjentowi nie dało się wystawić takiej recepty”. Sprawdziliśmy. Lekarz wystawił wczoraj na siebie receptę na lek z grupy psychotropowych i przeciwbólowych. Takie to FAKTY. Jakie kłamstwa czekają nas dziś.”.

Tym wpisem pan Adam Niedzielski rażąco naruszył przepisy o ochronie danych osobowych. Minister Zdrowia pan Adam Niedzielski dopuścił się co najmniej dwóch naruszeń: po pierwsze, w sposób nieuprawniony uzyskał dostęp do informacji dotyczących stanu zdrowia lekarza Piotra Pisuli, którego to dotyczył zamieszczony wpis na portalu X (dawniej twitter). Po drugie, w sposób naruszający przepisy upublicznił i rozpowszechnił dane dotyczące stanu zdrowia lekarza Piotra Pisuli.

Artykuł 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej: RODO) przewiduje zakaz przetwarzania danych dotyczących zdrowia, podobnie jak danych ujawniających pochodzenie

rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, dane dotyczące seksualności lub orientacji seksualnej osoby.

Regulacja prawna zawarta w art. 9 ust. 1 RODO odnosi się do tzw. danych wrażliwych (sensytywnych), a więc danych, które ustawodawca unijny uznał za zasługujące na szczególną ochronę. Informacje dotyczące zdrowia jednostki są niewątpliwie jednymi z najbardziej intymnych i prywatnych, jakie można gromadzić o danej osobie, stąd słusznie zapewniono im wzmożoną ochronę. Definicja danych dotyczących zdrowia znajduje się w art. 4 pkt 15, w myśl którego są to „dane o zdrowiu fizycznym lub psychicznym osoby fizycznej, w tym o korzystaniu z usług opieki zdrowotnej, ujawniające informacje o stanie zdrowia tej osoby”.

W konsekwencji nie ma wątpliwości, że podana publicznie przez pana Adama Niedzielskiego informacja, że lek. Piotr Pisula wystawił na siebie receptę na lek z grupy psychotropowych i przeciwbólowych, wraz z podaniem dokładnej daty wystawienia dla siebie takiej recepty mieści się w kategorii danych dotyczących zdrowia chronionych przez art. 9 ust. 1 RODO.

Oczywiście zasada ochrony danych wrażliwych nie jest bezwzględna - artykuł 9 ust. 2 RODO przewiduje pewne wyjątkowe sytuacje, w których dopuszczalne jest przetwarzanie danych sensytywnych. Te szczególne przesłanki zezwalające na przetwarzanie danych wrażliwych zostały jednak ujęte w RODO w postaci katalogu zamkniętego. Żadna z przesłanek wymienionych w art. 9 ust. 2 RODO nie nastąpiła w przypadku wiadomości zamieszczonej przez pana Adama Niedzielskiego na portalu X (dawnie twitter). Nie został więc uchylony zakaz przetwarzania danych dotyczących zdrowia lekarza Piotra Pisuli, a podanie do publicznej wiadomości przez Adama Niedzielskiego informacji dotyczących zdrowia Piotra Pisuli narusza art. 9 ust. 1 RODO.

W szczególności nie można w tej sytuacji mówić, że zaistniała przesłanka legalizująca przetwarzanie danych osobowych zamieszczona w art. 9 ust. 2 lit. g RODO. Przepis ten zezwala na przetwarzanie danych wrażliwych (np. danych dotyczących zdrowia) gdy „przetwarzanie jest *niezbędne* ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są *proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą”*.

Odnosząc się do niespełnienia przesłanek z art. 9 ust. 2 lit. g RODO wskazać należy, że:

- 1) Zamieszczając rzeczony wpis na portalu społecznościowym Adam Niedzielski nie realizował ważnego interesu publicznego (na marginesie można dodać, że Minister Zdrowia nie powinien realizować zadań publicznych poprzez wpisy na portalach społecznościowych);

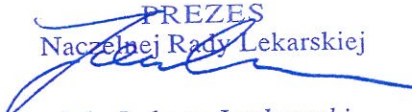
- 2) Przetwarzanie danych dotyczących zdrowia lekarza Piotra Pisuli w żadnym wypadku nie było konieczne do realizacji celu w postaci udowodnienia, że system wystawiania recept - w ocenie ministra zdrowia – działa prawidłowo lub też, że materiał prasowy zamieszczony w Faktach TVN zawierał informacje nieprawdziwe. Zaprzeczeniu niezgodnych z prawdą informacji podanych przez prasę służy przecież instytucja „sprostowania” uregulowana w art. 31a ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, nie można w tym celu łamać fundamentalnych zasad ochrony danych wrażliwych, szczególnie nie godzi się, aby robił to funkcjonariusz publiczny, jakim jest Minister Zdrowia;
- 3) Działanie w postaci upublicznienia danych o stanie zdrowia Piotra Pisuli nie było działaniem proporcjonalnym do wyznaczonego celu;
- 4) Upublicznianie przez Ministra Zdrowia danych o stanie zdrowia Piotra Pisuli, podobnie zresztą jak upublicznienie danych o stanie zdrowia każdego innego pacjenta w Polsce, narusza istotę prawa do ochrony danych o swoim stanie zdrowia i konstytucyjną zasadę ochrony prawa do prywatności wyrażoną w art. 47 Konstytucji RP (każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym) oraz w art. 51 ust. 2 Konstytucji (władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym);
- 5) Pan Adam Niedzielski nie działał na podstawie prawa unijnego lub prawa polskiego, które upoważniałyby go do tego rodzaju upubliczniania danych o stanie zdrowia.

Dokonując wpisu na portalu X (dawniej twitter), w którym podał do publicznej wiadomości dane dotyczące zdrowia lekarza Piotra Pisuli, pan Adam Niedzielski całkowicie zburzył zaufanie, że dane dotyczące zdrowia obywateli, gromadzone w systemach informatycznych nadzorowanych przez władzę publiczną są bezpieczne i podlegają przetwarzaniu wyłącznie w celu związanym z ochroną zdrowia.

Wpis Adama Niedzielskiego to przykład na to, że dane dotyczące zdrowia obywateli - pacjentów mogą być wykorzystane przez polityka w celach sprzecznych z ideą ochrony zdrowia, która zakłada prawo do daleko posuniętej poufności informacji związanych ze zdrowiem osoby korzystającej ze świadczeń opieki zdrowotnej.

Ponadto we wpisie Adama Niedzielskiego z dnia 4 sierpnia użyto liczby mnogiej „Sprawdziliśmy”, co oznacza, że nie tylko Minister Zdrowia zapoznał się z danymi zdrowotnymi lekarza Piotra Pisuli, ale prawdopodobnie większa liczba osób współpracujących z Ministrem Zdrowia miała wgląd w te dane jeszcze przed ich opublikowaniem przez Adama Niedzielskiego na swoim profilu na portalu X.

Mając powyższe na uwadze Naczelna Rada Lekarska wskazuje, że konieczne jest wszczęcie przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych postępowania w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych i zastosowanie środków, przewidzianych w art. 58 RODO oraz administracyjnej kary pieniężnej na mocy art. 83, RODO.

PREZES
Naczelnej Rady Lekarskiej

lek. Łukasz Jankowski

Załącznik:

- zrzut z ekranu zawierający wiadomość zamieszczona przez Adama Niedzielskiego na portalu X